

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Військово-юридичний інститут

Кафедра права Національної безпеки та правової роботи

ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

«Українська мова професійного спрямування»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 26 «Цивільна безпека»

Спеціальність – 262 «Правоохоронна діяльність»

Спеціалізація – «Правоохоронна діяльність»

Статус навчальної дисципліни – обов'язкова

Затверджено на засіданні
Вченої ради
протокол № 13 від 7 липня 2022 р.

Ректор

Анатолій Гетьман

Харків 2022

Програма навчальної дисципліни «Українська мова професійного спрямування» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 26 «Цивільна безпека» спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність» спеціалізації «Правоохоронна діяльність». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого. 2022. 26 с.

Розробники:

Фівкін Петро Миколайович,
начальник кафедри права Національної безпеки та правової роботи;
Пивоваров Василь Миколайович,
викладач кафедри права Національної безпеки та правової роботи,
кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри культурології

Затверджено на засіданні
кафедри права Національної безпеки та правової роботи
(протокол № 13 від 23 червня 2022 року)

Оновлену редакцію (зі змінами та доповненнями) затверджено на засіданні
кафедри права Національної безпеки та правової роботи
(протокол № 11 від 16 червня 2023 року)

Оновлену редакцію (зі змінами та доповненнями) затверджено на засіданні
кафедри права Національної безпеки та правової роботи
(протокол № 11 від 10 червня 2024 року)

Начальник кафедри – Фівкін Петро Миколайович

Зміст

1. Вступ.....	Error! Bookmark not defined.
2. Опис навчальної дисципліни (навчальні одиниці).....	8
3. Зміст програми навчальної дисципліни	9
4. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни	10
4.1. Форми організації освітнього процесу та види навчальних занять	10
4.2. Самостійна робота здобувачів вищої освіти	10
4.3. Освітні технології та методи навчання	11
4.4. Форми педагогічного контролю та система оцінювання якості сформованих компетентностей за результатами засвоєння навчальної дисципліни.....	11
4.5. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни	16
Додаток 1. Карта предметних компетентностей з навчальної дисципліни.....	21
Додаток 2. Карта результатів навчання здобувача вищої освіти, сформульованих у термінах компетентностей.....	24
Додаток 3. Матриця зв'язків модулів навчальної дисципліни, результатів навчання та предметних компетентностей в програмі навчальної дисципліни .	26

1. Вступ

1.1. Мета та завдання навчальної дисципліни.

Мета навчальної дисципліни:

поглиблення та розширення мовних знань, умінь і навичок, які є потрібними для подальшого застосування в правоохоронній діяльності;

виховання мовної стійкості, популяризація україномовності як ознаки національної ідентичності та вираження громадянської позиції, гарантії розвитку національної самосвідомості, важливої зброї українського народу в захисті суверенітету, незалежності та територіальної цілісності в боротьбі з російським агресором;

формування комунікативної компетентності; набуття комунікативного досвіду, що сприятиме розвитку креативних здібностей й спонукатиме до самореалізації майбутніх фахівців, активізуватиме їх пізнавальні інтереси, допоможе зреалізувати евристичні здібності як визначальні для формування професійної майстерності та конкурентоспроможності сучасного правоохоронця; вироблення навичок оптимальної мовленнєвої поведінки у професійній сфері: вплив на співрозмовника за допомогою вмілого використання правильних лексичних одиниць;

вибір комунікативно виправданих мовних засобів, використання різних типів словників.

Завдання:

засвоєння загальних відомостей про сутність і функції мови, стильові та жанрові різновиди;

опанування чинного законодавства щодо функціонування та розвитку мов в Україні (державної мови, мов національних меншин, мов міжнародного спілкування, мови судочинства тощо);

засвоєння характерних ознак української літературної мови; різновидів мовних норм літературної мови, доречність їх використання в усному та писемному мовленні правоохоронця;

розуміння стильової диференціації мови професійного спрямування, зокрема, офіційно-ділового стилю літературної мови як основи мовленнєвої діяльності правоохоронця в міжособистісному та публічному спілкуванні;

засвоєння основних понять юридичного термінознавства, формування та розвиток української юридичної термінології, вимог до називання та дефініцій юридичного терміну; видів юридичних термінів, системно-сислового зв'язку між ними в юридичній терміносистемі; місця юридичних термінів у лексичній системі української мови;

підвищення рівня володіння сучасною українською літературною мовою; формування необхідних для діяльності правоохоронця мовленнєвих умінь і навичок, удосконалення загальної професійної компетентності та мовленнєвої культури;

ознайомлення з документом як письмовою формою реалізації офіційно-ділового стилю, реквізитами документа, графічним оформленням текстів документа, видами юридичних текстів та їх мовностилістичними ознаками.

1.2. Статус навчальної дисципліни в структурі освітньо-професійної програми: обов'язкова.

1.3. Пререквізити: - .

1.4. Кореквізити: «Історія держави і права України», «Теорія права», «Конституційне право України», «Філософія».

1.5. Постреквізити: «Професійна відповідальність правоохоронця», «Трудове право», «Цивільне право», «Кримінальне право», «Практикум зі складання процесуальних документів у кримінальному провадженні», «Практикум зі складання адміністративно-процесуальних документів», «Цивільний процес», «Правові засади запобігання корупції», «Досудове розслідування кримінальних правопорушень», «Кримінально-виконавче право», «Інформаційно-аналітичне забезпечення правоохоронної діяльності».

1.6. Перелік предметних компетентностей здобувача вищої освіти:

ПК1. Розуміння ролі української мови в професійній діяльності.

ПК2. Знання законодавчих актів про державну мову.

ПК3. Розуміння основних ознак і функцій державної мови.

ПК4. Знання та розуміння засад української мови, інтеграційних зв'язків правоохоронної діяльності та лінгвістики.

ПК5. Знання основних стилів мови професійного спрямування.

ПК6. Знання особливостей української мови в правоохоронній сфері.

ПК7. Навички вживання лексичних одиниць у фахових текстах.

ПК8. Знання основних мовних норм.

ПК9. Здатність оперувати професійною лексикою.

ПК10. Розуміння методики складання, редагування та аналізу текстів професійного спрямування.

ПК11. Розуміння особливостей усної комунікації в практичній діяльності правоохоронця.

ПК12. Знання вимог до складання документа, класифікації документів.

ПК13. Знання особливостей оформлення фахового документа.

ПК14. Навички роботи з текстами фахових документів.

ПК15. Навички застосування мови у правоохоронній діяльності.

ПК16. Навички опрацювання лексикографічних джерел.

ПК17. Розуміння культури мовлення суспільства та особистості.

ПК18. Навички застосування усного та писемного мовлення в практичній діяльності правоохоронця.

ПК19. Знання, розуміння та застосування основних правил мовного етикету.

ПК20. Формування культури мовлення фахівця через самовиховання, навички професійного саморозвитку та самовдосконалення.

Експлікація загальних і спеціальних компетентностей визначається в карті предметних компетентностей (Додаток 1).

1.7. Перелік результатів навчання здобувача вищої освіти:

РН НД 1.1. Продемонструвати знання й розуміння основних понять української мови професійного спрямування.

РН НД 1.2. Охарактеризувати правове регулювання мовної ситуації в Україні.

РН НД 1.3. Визначити особливості української мови професійного спрямування.

РН НД 1.4. Проаналізувати особливості вживання фахової термінології.

РН НД 1.5. Продемонструвати навички комунікативної компетентності під час професійної діяльності.

РН НД 1.6. Продемонструвати навички правильної побудови тактики виступу та аргументації.

РН НД 1.7. Продемонструвати знання службового мовного етикету в різних ситуаціях.

РН НД 1.8. Продемонструвати навички публічного мовлення правоохоронця.

РН НД 1.9. Використати трансформацію усного мовлення в писемну форму.

РН НД 1.10. Продемонструвати навички роботи з лексикографічними джерелами.

РН НД 2.1. Відредагувати словосполучення, речення, мікротексти відповідно до вимог кодифікаційних норм української мови.

РН НД 2.2. Продемонструвати вміння правильно добирати загальноживані слова та терміни правоохоронної діяльності у спеціальних текстах.

РН НД 2.3. Проаналізувати складові частини документа щодо їх оформлення.

РН НД 2.4. Продемонструвати мовленнєву компетентність в оформленні текстів професійного спрямування.

РН НД 2.5. Проаналізувати мову і стиль службових документів.

РН НД 2.6. Здійснити лінгвістичний аналіз фахових текстів.

РН НД 2.7. Надати фахову консультацію відповідно до вимог спілкування.

РН НД 2.8. Продемонструвати дотримання чіткості, точності, послідовності, зрозумілості викладу думок у писемному та усному професійному мовленні.

РН НД 2.9. Виокремити конструкції професійного спрямування в тексті документа та схарактеризувати їх.

РН НД 2.10. Продемонструвати навички роботи з текстами фахових документів з метою їх аналізу.

Експлікація результатів освоєння навчальної дисципліни та результатів навчання за спеціальністю і спеціалізацією освітньо-професійної програми визначається в карті результатів навчання, сформульованих у термінах компетентностей (Додаток 2).

1.8. Модулі програми навчальної дисципліни.

Модуль 1. Основи професійного мовлення правоохоронця

Модуль 2. Усна та письмова комунікація у правоохоронній діяльності

Експлікація модулів компетентнісно-орієнтованої програми навчальної дисципліни визначається в матриці зв'язків між модулями навчальної дисципліни, результатами навчання та предметними компетентностями (Додаток 3).

2. Опис навчальної дисципліни (навчальні одиниці)

Найменування показників	Рівень освіти, галузь знань, спеціальність, спеціалізація	Дидактична структура та кількість годин
Кількість кредитів ЄКТС: 2,0	Рівень освіти – перший (бакалаврський)	Модуль 1 Лекції: 8
Кількість модулів: 2	Галузь знань – 26 «Цивільна безпека»	Практичні заняття: 8 Самостійна робота: 14
Загальна кількість годин: 60	Спеціальність – 262 «Правоохоронна діяльність»	Модуль 2 Лекції: 8
Тижневих годин: аудиторних – 2-4; самостійної роботи здобувача вищої освіти – 2-4	Спеціалізація – «Правоохоронна діяльність»	Практичні заняття: 8 Самостійна робота: 14
		Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (іспит)

3. Зміст програми навчальної дисципліни

Модуль 1. Основи професійного мовлення правоохоронця

Нормативно-стильові та законодавчі основи фахового мовлення.

Українська мова як основний засіб спілкування правоохоронця. Поняття загальнонародної, літературної, державної мови; головні ознаки та функції. Законодавство про мови в Україні.

Нормативність мови професійного спілкування. Поняття мовної норми, її основні риси. Види мовних норм та їх характеристика. Варіантність мовних засобів. Українське словникарство та лексикографія.

Функціональні стилі мови професійного спрямування. Поняття стилю мовлення, функціонального стилю, стилістична диференціація мови професійного спрямування. Ознаки, мовні засоби, сфери вживання офіційно-ділового стилю, наукового та публіцистичного стилів. Особливості наукового, публіцистичного та розмовного стилів та їх мовностильова різниця. Мовні засоби наукового та офіційно-ділового стилів.

Українська юридична термінологія. Засади й особливості українського термінознавства. Юридичний термін: ознаки, класифікації. Джерела та способи творення юридичних термінів.

Модуль 2. Усна та письмова комунікація у правоохоронній діяльності

Усне професійне мовлення правоохоронця. Усне професійне спілкування та його особливості. Особливості усної комунікації в правоохоронній діяльності. Вимоги до усного професійного мовлення. Індивідуальні й колективні форми фахового спілкування. Публічний виступ у професійній діяльності.

Професійна комунікативна компетентність юриста. Поняття спілкування: функції, закони, типи. Культура мови й культура мовлення: поняття, ознаки. Мовленнєвий етикет, його структура.

Писемне ділове мовлення у правоохоронній діяльності. Особливості писемного мовлення правоохоронця. Поняття документа та вимоги до його складання. Функції документа. Реквізити документа, правильність їх

розташування та оформлення.

Мовностилістичні особливості документа. Текст документа, його ознаки та структура. Стильові особливості текстів документів. Граматичні й синтаксичні особливості мови документів. Вимоги до мовного оформлення тексту документа.

4. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

4.1. Форми організації освітнього процесу та види навчальних занять

форми організації освітнього процесу: навчальні заняття; самостійна робота; практична підготовка; контрольні заходи;

види навчальних занять: лекції, практичні заняття, консультації.

4.2. Самостійна робота здобувачів вищої освіти

Самостійна робота є основним способом засвоєння навчального матеріалу у вільний від аудиторних занять час.

Зміст самостійної роботи здобувачів вищої освіти визначається програмою навчальної дисципліни, методичними матеріалами, завданнями та настановами викладача. Самостійна робота забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених програмою навчальної дисципліни: підручниками, навчальними та методичними посібниками, конспектами лекцій, методичними рекомендаціями з організації самостійної роботи тощо.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти здійснюється в таких формах: підбір та аналітичне дослідження рекомендованої, нової навчальної та наукової літератури, тематичних актів законодавства України; опрацювання конспектів лекцій; підготовка до практичних занять; виконання граматичних завдань; підготовка індивідуальних робіт; підготовка до всіх видів контрольних заходів під час поточного контролю; самотестування; підготовка до іспиту.

Види індивідуальних робіт, вимоги до виконання та критерії їх оцінювання закріплені у Положенні про види та критерії оцінювання

індивідуальних робіт здобувачів вищої освіти кафедри права Національної безпеки та правової роботи.

4.3. Освітні технології та методи навчання:

освітні технології: технологія студентоцентрованого навчання, аудіовізуальні та інтерактивні технології, ІТ-технології тощо;

методи навчання: поєднання словесних, наочних і практичних методів, дискусія та ін.

4.4. Форми педагогічного контролю та система оцінювання якості сформованих компетентностей за результатами засвоєння навчальної дисципліни

Формами контролю знань здобувачів вищої освіти є поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль знань включає:

контроль якості засвоєння здобувачами вищої освіти програмного матеріалу навчальної дисципліни *на практичних заняттях* із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування тощо. Під час практичного заняття здобувач може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0; 0,25; 0,5; 1);

контроль якості засвоєння здобувачами вищої освіти програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі виконання тестових завдань. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки здобувача до вивчення поточного матеріалу.

Впродовж семестру здобувачі вищої освіти виконують самостійну роботу, в тому числі, у формі підготовки *індивідуальної роботи*. Максимальна кількість балів за індивідуальну роботу – 10 балів.

Формою підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є *іспит*.

Мінімальна оцінка результатів поточного контролю та індивідуальної роботи, за якої здобувач допускається до складання іспиту, становить 25 балів.

Максимальна кількість балів, яку здобувач вищої освіти може отримати за результатами підсумкового контролю, становить 60 балів.

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів навчальної дисципліни «Українська мова професійного спрямування» при підсумковому контролі у формі іспиту:

Поточний контроль				Індивідуальна робота здобувачів	Підсумковий контроль (іспит)	Підсумкова оцінка знань
Модуль № 1		Модуль № 2				
Практичні заняття	Тестове завдання	Практичні заняття	Тестове завдання			
max 4	max 11	max 4	max 11	max 10	max 60	max 100

Критерії оцінювання (іспит)

Вид контрольних заходів	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
<i>Поточний контроль</i>		
Поточний контроль на практичному занятті	Max 1	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки.
	0,5	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки.
	0,25	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Тестове завдання	Max 11	За кожну правильну відповідь на одне тестове завдання надається 1 бал.
	Min 0	На жодне з тестових завдань не надано правильної відповіді.
<i>Оцінка індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти:</i>		
Написання та опублікування наукової статті до дати проведення іспиту	10	Наукова стаття є логічно завершеною, ґрунтовною, в ній досліджено найбільш актуальні проблеми чи певне питання, яке є важливим для поглиблення знань здобувача вищої освіти з навчальної дисципліни, що вивчається. Стаття має науковий стиль викладу, змістовно їй притаманні точність, зрозумілість, зв'язаність (логічна несуперечливість), цілісність, грамотність, довершеність матеріалу та його високий науковий рівень, не містить

		ознак академічної недоброчесності. Структурні елементи статті відповідають вимогам видання, до якого вона подається.
Наукова доповідь	Max 10	Послідовно, систематизовано, логічно, грамотно, повно викладені результати проведеного наукового дослідження за певною темою. Ґрунтовно вивчена сучасна вітчизняна та зарубіжна наукова література, нормативні джерела, судова практика, практика органів охорони правопорядку, офіційна статистика. Проведено соціологічне дослідження – опитування, анкетування тощо. Наведені посилання на використані джерела. Обрана тема є актуальною як з практичної, так і з теоретичної точок зору. Наукова доповідь правильно структурована, має вступ (обґрунтування актуальності дослідження, постановка його мети та завдання), повно висвітлено стан наукової розробленості проблеми, наведено узагальнення наукової літератури, законодавства та інших джерел. Окрім викладення матеріалу, містить власний авторський підхід до вирішення розглядуваної проблеми та висновки, не містить ознак академічної недоброчесності, ілюструється за допомогою презентації.
	8	Послідовно, систематизовано, логічно, грамотно викладені результати проведеного наукового дослідження за певною темою. Автор використав основні сучасні вітчизняні та зарубіжні наукові літературні джерела, законодавство, релевантну правозастосовну практику. В науковій доповіді наведені посилання на використані інформаційні джерела. Обрана тема є актуальною як з практичної, так і з теоретичної точок зору. Наукова доповідь добре структурована, має обґрунтування актуальності дослідження; висвітлюється загальний стан наукової розробленості проблеми. Окрім викладення матеріалу, містить аргументовані авторські висновки, не містить ознак академічної недоброчесності, ілюструється за допомогою презентації.
	6	Послідовно та грамотно викладені результати проведеного наукового дослідження за певною темою. Автор використав незначну кількість сучасних вітчизняних та зарубіжних наукових джерел, законодавство, правозастосовну практику. В науковій доповіді наведені посилання на використані інформаційні джерела. Обрана тема є актуальною як з практичної, так і з теоретичної точок зору. Наукова доповідь структурована, має обґрунтування актуальності дослідження, висвітлюється стан наукової розробленості проблеми. Окрім викладення матеріалу, містить окремі авторські висновки.
	4	Наукова доповідь недостатньо структурована, не має послідовності та логічності викладення матеріалу. Автор

		використав сучасні вітчизняні джерела. Наявна незначна кількість посилань на судову та / або правозастосовну практику. Представлена наукова доповідь не повністю відповідає вимогам, які висуваються до робіт такого рівня, не містить достатнього обсягу, який би дозволив усвідомити сутність питання чи проблеми, задля розкриття яких вона виконувалася. Обрана тема є актуальною, але відсутній авторський підхід при дослідженні більшості питань.
	2	Наукова доповідь недостатньо структурована, не має змістовної логічності у викладенні матеріалу. Автор використав сучасні вітчизняні джерела, але не звернувся до правозастосовної практики. Представлена наукова доповідь не в повній мірі відповідає вимогам, які висуваються до робіт такого рівня, виконана неакуратно, не містить достатнього обсягу, який би дозволив усвідомити сутність питання чи проблеми, задля розкриття яких вона виконувалася; відсутні авторські висновки.
	Min 0	Представлена наукова доповідь не відповідає вимогам, які висуваються; містить ознаки академічної недоброчесності.
Написання та опублікування тез доповіді у збірнику матеріалів науково-практичної (наукової) конференції до дати проведення іспиту	5	Тези виступу на науково-практичній (науковій) конференції відповідають вимогам, які висуваються до них організаторами чи видавництвом. Вони лаконічно формулюють ключові моменти, що презентують доповідь, з якою здобувач вищої освіти виступив або бажає виступити на конференції. Тези не містить ознак академічної недоброчесності.
Есе	Max 3	Есе написано самостійно, сумлінно та доброчесно, сприйматися як цілісний твір, ідея якого зрозуміла й чітка. Немає нічого зайвого, містить лише інформацію, необхідну для розкриття ідеї есе, власної позиції автора. Наведені переконливі аргументи. Написано грамотно, без жодної лексичної, граматичної чи пунктуаційної помилки.
	2	Есе фрагментарно розкриває ключову ідею, містить методологічні помилки, недостатнє обґрунтування досліджуваного питання.
	1	Есе фрагментарно розкриває ключову ідею, не відповідає стилю есе, не містить авторського висновку щодо розглядуваного питання.
	Min 0	Тема есе не розкрита або в ній виявлено некоректні запозичення (плагіат).
Складання термінологічного словника	2	Здобувач вищої освіти повністю виконав завдання стосовно створення заздалегідь узгодженого переліку термінів, що відображають термінологію галузі (кількох галузей) знань або лексику спеціальної сфери. Складено список термінів, пов'язаних із певною тематикою навчальної дисципліни, та надано їх визначення.

		Підготовлений словник містить не менше 20 термінів, які не зазначені у глосарії. Студент/курсант при підготовці термінологічного словника використав законодавство, міжнародні нормативні акти, практику Європейського суду з прав людини, Конституційного Суду України та Верховного Суду, а також сучасну вітчизняну та зарубіжну наукову літературу за обраною темою.
Створення презентації	2	За допомогою програми Microsoft PowerPoint або за вибором студента/курсанта іншого доступного програмного забезпечення підготовлено презентацію однієї з тем навчальної дисципліни. Подача матеріалу повинна бути динамічною, цікавою, ілюстративною, з використанням різних видів зображень. Презентація має містити не менше 10 слайдів та повністю розкривати відповідну тему.
Створення короткометражного фільму	2	Студент/курсант за допомогою доступного програмного забезпечення створює і презентує фільм тривалістю не менш 2-3 хвилин аудіо-відео або відео контенту, який охоплює одну з тем навчальної дисципліни. Сюжет фільму ґрунтується єдиною метою, містить ідею, яка заздалегідь обговорена з науковим керівником. Фільм виконаний якісно, звук чіткий, є доступним для перегляду.
Розробка схем, таблиць, діаграм	1	Схему, таблицю, діаграму виконано акуратно, ретельно, ґрунтовно, самостійно, на основі комплексного аналізу законодавства, узагальнення правозастосовної практики, опанування джерел з навчальної дисципліни, з належною систематизацією матеріалу, ґрунтовним аналізом взаємозв'язків, відмінностей тощо. Схему, таблицю, діаграму необхідно проілюструвати презентацією для підвищення її ілюстративності.
Іспит	Max 60	1. Всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, у тому числі орієнтація в основних наукових доктринах і концепціях навчальної дисципліни. 2. Засвоєння основної та додаткової літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з навчальної дисципліни й використання отриманих знань у практичній роботі.
	55	1. Повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Засвоєння основної літератури та знайомство з додатковою літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.
	50	1. Достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, за відсутності у відповіді суттєвих помилок. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою.

		3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.
	45	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Помилки й суттєві неузгодженості у відповіді на іспити за наявності знань для їх самостійного усунення або за допомогою викладача.
	40	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Ознайомлення з основною літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Помилки у відповіді на іспити за наявності знань для усунення найсуттєвіших помилок за допомогою викладача.
	35	1. Прогалини в знаннях з певних частин основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Наявність помилок у відповіді на питання на іспиті.
	Min 0	1. Відсутність знань значної частини основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Неможливість продовжити навчання або здійснювати професійну діяльність без проходження повторного курсу з цієї дисципліни.

4.5. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення

навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Європейська хартія регіональних мов або мов меншин від 05.11.1992 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_014#Text
3. Конвенція Організації Об'єднаних Націй з подолання дискримінації в освіті від 14.12.1960 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_174#Text

4. Декларація про державний суверенітет України : прийнята Верховною Радою Української РСР 16.07.1990 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-12#Text>
5. Акт проголошення незалежності України : Постанова Верховної Ради Української РСР від 24.08.1991 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1427-12#Text>
6. Про військовий обов'язок і військову службу : Закон України від 25.03.1992 р. № 2232-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2232-12#Text>
7. Про державну службу : Закон України від 10.12.2015 р. № 889-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text>
8. Про державну таємницю : Закон України від 21.01.1994 р. № 3855-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3855-12#Text>
9. Про інформацію : Закон України від 02.10.1992 р. № 2657-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>
10. Про національну безпеку України : Закон України від 21.06.2018 р. № 2469-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>
11. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
12. Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності : Закон України від 13.12.2022 р. № 2834-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2834-20#Text>
13. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційними поданнями 51 народного депутата України про офіційне тлумачення положень статті 10 Конституції України щодо застосування державної мови органами державної влади, органами місцевого самоврядування та використання її у навчальному процесі в навчальних закладах України (справа про застосування української мови) від 14.12.1999 р. № 10-рп/99. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v010p710-99#Text>
14. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 52 народних депутатів України та за конституційним поданням

Верховної Ради Автономної Республіки Крим щодо відповідності Конституції України (конституційності) статті 15 Кодексу адміністративного судочинства України, статті 7 Цивільного процесуального кодексу України (справа про мову судочинства) від 22.04.2008 р. № 8-рп/2008. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v008p710-08#Text>

15. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 51 народного депутата України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» від 14.07.2021 р. № 1-р/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v001p710-21#Text>

16. Про Концепцію державної мовної політики : Указ Президента України від 15.02.2010 р. № 161/2010. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/161/2010#Text>

17. Національний стандарт ДСТУ 4163:2020 «Державна уніфікована система документації. Уніфікована система організаційно-розпорядчої документації. Вимоги до оформлення документів». URL: <https://zakon.help/article/nacionalnii-standart-dstu-41632020-derzhavna?menu=82>

Література

Основна література

1. Мова української юриспруденції : навч. посіб. Вид. 2-ге, випр. та допов. / за ред. В. М. Пивоварова та ін. Харків : Право, 2023. 294 с.
2. Українська мова за професійним спрямуванням : підручник / за ред. Т. О. Чернишової та Н. А. Кудрявцевої. Харків : ХНУПС, 2023. 294 с.

Додаткова література

1. Лисенко О. А. Іншомовні слова як різновид лексичної інтерференції. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: Серія «Філологія»*. 2019. Вип. 7(75). С. 174–176.

2. Лисенко О. А. Компетентнісний підхід до формування культури мовлення студентів юридичних спеціальностей. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: Серія «Філологія»*. 2023. Вип. 19(87). С. 110–113.

3. Лисенко О. А. Лінгвістичні аспекти юридичної термінології сучасного законодавства. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: Серія «Філологія»*. 2022. Вип. 14(82). С. 139–142.

4. Пивоваров В. М. Інноваційні тенденції в застосуванні правописних норм у правосудді. *Право та інноваційне суспільство*. 2020. № 1(14). С. 51–57.

5. Фівкін П. М., Пивоваров В. М. Мовленнєва компетентність професійних рішень суддів під час воєнного стану. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2024. № 1. С. 659–664.

Інтернет-ресурси:

1. «Мова – ДНК нації». URL: <https://ukr-mova.in.ua/>
2. Види та класифікація юридичних документів. URL: <http://westudents.com.ua/glavy/10620-12-vidi-ta-klasifikatsiya-yuridichnihdokumentv.Html>
3. Вимоги до змісту юридичного документа. URL: http://pidruchniki.com/1779070751491/dokumentoznavstvo/vimogi_zmistu_yuridichnogo_dokumenta
4. Лінгвістичний портал «Mova.info». URL: <http://www.mova.info/>
5. Логічні вимоги до змісту документа. URL: http://pidruchniki.com/1874011151492/dokumentoznavstvo/logichni_vimogi_zmistu_dokumenta
6. Юридичні документи. URL: http://stud.com.ua/51046/pravo/yuridichni_dokumenti
7. Словопедія (українські словники). URL: <http://slovopedia.org.ua/>
8. Український правопис. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/05062019-onovl->

[pravo.pdf](#)

СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри права Національної безпеки та правової роботи Військово-юридичного інституту. URL: <https://library.nlu.edu.ua/senmk/itemlist/category/555-kafedry-viiskovoiurydychnoho-instytutu.html>

Портал НЕІК

Навчальний електронний інформаційний комплекс «Українська мова професійного спрямування». URL: <https://neik.nlu.edu.ua/moodle/enrol/index.php?id=305>

Карта предметних компетентностей з навчальної дисципліни

Шифр та назва компетентностей за спеціальністю і/або спеціалізацією	Шифр та назва компетентностей з навчальної дисципліни
ЗК – загальні (універсальні) компетентності (обрати компетентності згідно зі змістом навчальної дисципліни)	ПК – предметні компетентності з навчальної дисципліни
ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	ПК 1. Розуміння ролі української мови в професійній діяльності. ПК 2. Знання законодавчих актів про державну мову.
ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	ПК 3. Розуміння основних ознак і функцій державної мови. ПК 4. Знання та розуміння засад української мови, інтеграційних зв'язків правоохоронної діяльності та лінгвістики. ПК 5. Знання основних стилів мови професійного спрямування.
ЗК3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	ПК 6. Знання особливостей української мови в правоохоронній сфері. ПК 7. Навички вживання лексичних одиниць у фахових текстах. ПК 8. Знання основних мовних норм.
ЗК4. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.	ПК 9. Здатність оперувати фаховою лексикою. ПК 10. Розуміння методики складання, редагування та аналізу фахових текстів.
ЗК5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	ПК 11. Розуміння особливостей усної комунікації в практичній діяльності правоохоронця.
ЗК8. Здатність приймати обґрунтовані рішення.	ПК12. Знання вимог до складання документа, класифікації документів. ПК 13. Знання особливостей фахового документа.
ЗК9. Здатність працювати в команді.	ПК 14. Навички роботи з текстами фахових документів.
ЗК10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	ПК 15. Навички застосування мови у правоохоронній діяльності.
ЗК1.1. Здатність удосконалювати свій професійний рівень та набувати нові знання.	ПК 16. Навички опрацювання лексикографічних джерел. ПК 17. Розуміння культури мовлення суспільства та особистості. ПК 18. Навички застосування усного та писемного мовлення в практичній діяльності правоохоронця.

ЗК 1.3. Здатність бути лідером, стимулювати на досягнення спільної мети, брати на себе відповідальність.	ПК 19. Знання, розуміння і застосування основних правил мовного етикету. ПК 20. Формування культури мовлення спеціаліста через самовиховання, навички до професійного саморозвитку та самовдосконалення.
СК – фахові компетентності за спеціальністю (обрати компетентності згідно зі змістом навчальної дисципліни)	
СК3. Здатність професійно оперувати категоріально понятійним апаратом права і правоохоронної діяльності.	ПК1. Розуміння ролі української мови в професійній діяльності. ПК2. Знання законодавчих актів про державну мову. ПК3. Розуміння основних ознак і функцій державної мови.
СК4. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань та навичок у професійній діяльності.	ПК4. Знання та розуміння засад української мови, інтеграційних зв'язків правоохоронної діяльності та лінгвістики. ПК5. Знання основних стилів мови професійного спрямування. ПК7. Навички вживання лексичних одиниць у фахових текстах. ПК18. Навички застосування усного та писемного мовлення в практичній діяльності правоохоронця. ПК19. Знання, розуміння і застосування основних правил мовного етикету.
СК5. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати правову інформацію з різних джерел.	ПК6. Знання особливостей української мови в правоохоронній сфері. ПК17. Розуміння культури мовлення суспільства та особистості. ПК20. Формування культури мовлення юриста через самовиховання, навички до професійного саморозвитку та самовдосконалення.
СК6. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.	ПК8. Знання основних мовних норм. ПК9. Здатність оперувати фаховою лексикою. ПК10. Розуміння методики складання, редагування та аналізу текстів професійного спрямування.
СК8. Здатність ефективно забезпечувати публічну безпеку та порядок.	ПК11. Розуміння особливостей усної комунікації в практичній діяльності правоохоронця.
СК10. Здатність визначати належні та придатні для юридичного аналізу факти.	ПК12. Знання вимог до складання документа, класифікації документів. ПК13. Знання особливостей фахового документа.
СК19. Здатність забезпечувати охорону державної таємниці та працювати з носіями інформації з обмеженим доступом.	ПК14. Навички роботи з текстами фахових документів. ПК15. Навички застосування мови у правоохоронній діяльності.

	ПК16. Навички опрацювання лексикографічних джерел.
--	--

Карта результатів навчання здобувача вищої освіти, сформульованих у термінах компетентностей

Шифр та назва РН за спеціальністю і / або спеціалізацією	Модуль НД	Шифр та назва РН з навчальної дисципліни
РН – результати навчання за спеціальністю / спеціалізацією (обрати результати навчання згідно зі змістом навчальної дисципліни)		Результати навчання з навчальної дисципліни
РН 3. Збирати необхідну інформацію з різних джерел, аналізувати і оцінювати її.	№ 1	РН НД 1.1. Продемонструвати знання й розуміння основних понять української мови професійного спрямування. РН НД 1.2. Охарактеризувати правове регулювання мовної ситуації в Україні.
РН 4. Формулювати і перевіряти гіпотези, аргументувати висновки.	№ 1	РН НД 1.3. Визначити особливості української мови професійного спрямування. РН НД 1.4. Проаналізувати особливості вживання фахової термінології.
РН 5. Розробляти тексти та документи з питань професійної діяльності, вільно спілкуватися українською та іноземною мовами усно і письмово у соціальній і професійній сферах.	№ 1	РН НД 1.5. Продемонструвати навички комунікативної компетентності під час професійної діяльності. РН НД 1.6. Продемонструвати навички правильної побудови тактики виступу та аргументації.
РН 6. Розуміти принципи і мати навички етичної поведінки, соціально відповідальної та свідомої діяльності у сфері правоохоронної діяльності.	№ 1	РН НД 1.7. Продемонструвати знання службового мовного етикету в різних ситуаціях.
РН 7. Здійснювати координацію діяльності суб'єктів забезпечення публічної безпеки і порядку, а також комунікацію з фізичними та юридичними особами з метою своєчасного реагування на кримінальні правопорушення, адміністративні правопорушення та події.	№ 1	РН НД 1.8. Продемонструвати навички публічного мовлення правоохоронця. РН НД 1.9. Використати трансформацію усного мовлення в писемну форму.
РН 8. Здійснювати пошук інформації у доступних джерелах для повного та всебічного встановлення необхідних обставин.	№ 1	РН НД 1.10. Продемонструвати навички роботи з лексикографічними джерелами.
РН 10. Виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.	№ 2	РН НД 2.1. Відредагувати словосполучення, речення, мікротексти відповідно до вимог

		<p>кодифікаційних норм української мови.</p> <p>РН НД 2.2. Продемонструвати вміння правильно добирати загальноживані слова та терміни правоохоронної діяльності у спеціальних текстах.</p>
РН 13. Знати і розуміти відповідні вимоги законодавства, грамотно оформлювати процесуальні документи, що використовуються під час провадження у справах про адміністративні правопорушення, здійснювати превентивні та примусові поліцейські заходи, а також кваліфікацію адміністративних та кримінальних правопорушень.	№ 2	<p>РН НД 2.3. Проаналізувати складові частини документа щодо їх оформлення.</p> <p>РН НД 2.4. Продемонструвати мовленнєву компетентність в оформленні текстів професійного спрямування.</p> <p>РН НД 2.5. Проаналізувати мову і стиль службових документів.</p>
РН 14. Здійснювати пошук та аналіз новітньої інформації у сфері правоохоронної діяльності, мати навички саморозвитку та самоосвіти протягом життя, підвищення професійної майстерності, вивчення та використання передового досвіду у сфері правоохоронної діяльності.	№ 2	<p>РН НД 2.6. Здійснити лінгвістичний аналіз фахових текстів.</p> <p>РН НД 2.7. Надати фахову консультацію відповідно до вимог спілкування.</p> <p>РН НД 2.8. Продемонструвати дотримання чіткості, точності, послідовності, зрозумілості викладу думок у писемному та усному професійному мовленні.</p>
РН 1.2. Демонструвати навички верифікації отриманої під час здійснення правоохоронної діяльності інформації.	№ 2	<p>РН НД 2.9. Виокремити конструкції професійного спрямування в тексті документа та схарактеризувати їх.</p> <p>РН НД 2.10. Продемонструвати навички роботи з текстами фахових документів з метою їх аналізу.</p>

**Матриця зв'язків модулів навчальної дисципліни,
результатів навчання та предметних компетентностей
в програмі навчальної дисципліни**

Результати навчання за навчальною дисципліною / модулями	Предметні компетентності																			
	ПК 1	ПК 2	ПК 3	ПК 4	ПК 5	ПК 6	ПК 7	ПК 8	ПК 9	ПК 10	ПК 11	ПК 12	ПК 13	ПК 14	ПК 15	ПК 16	ПК 17	ПК 18	ПК 19	ПК 20
Українська мова професійного спрямування / Модуль 1																				
РН НД 1.1	•	•	•																	
РН НД 1.2				•	•															
РН НД 1.3						•	•													
РН НД 1.4		•																		
РН НД 1.5																				
РН НД 1.6																•				
РН НД 1.7	•																		•	
РН НД 1.8						•														
РН НД 1.9								•												
РН НД 1.10																•				•
Українська мова професійного спрямування / Модуль 2																				
РН НД 2.1			•																	
РН НД 2.2										•	•		•							
РН НД 2.3									•											
РН НД 2.4								•	•											
РН НД 2.5												•		•						
РН НД 2.6		•																		
РН НД 2.7									•				•			•				
РН НД 2.8								•										•		
РН НД 2.9															•			•		
РН НД 2.10							•							•	•	•	•			•